

Sygn. akt V CSK 224/20

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z wniosku P. K.
przy uczestnictwie A. K.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 grudnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ś.
z dnia 22 października 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 22 października 2019 r. Sąd Okręgowy w Ś. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w W. z 19 czerwca 2018 r. w ten sposób, że ustalił, iż w skład małżeńskiej wspólności ustawowej wnioskodawcy P. K. i uczestniczki A. K. wchodzi również równowartość prawa użytkowania samochodu dostawczego marki C. wynikającego z umowy leasingu z 29 września 2011 r. w kwocie 38 900 zł - o łącznej wartości nieruchomości i ruchomości wynoszącej 528 687 zł, dokonał podziału majątku wspólnego uczestników w ten sposób, że wnioskodawcy P. K. przyznał na własność ruchomości o łącznej wartości 39 800 zł, zaś uczestniczce A. K. przyznał pozostałe składniki majątkowe oraz równowartość prawa użytkowania samochodu marki C. - o łącznej wartości 488 887 zł, zasądzoną od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę podwyższył do 224 651,77 zł, oddalił apelację wnioskodawcy w dalszej części, oddalił wniosek wnioskodawcy o

zasądzenie wynagrodzenia za korzystanie przez uczestniczkę ze wspólnej nieruchomości oraz orzekł o kosztach postępowania.

2. Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wniósł wnioskodawca P. K., wskazując na naruszenie art. 233 § 1 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 316 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., a także art. 382 k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 w zw. z art. 230 w zw. z art. 382 w zw. z art. 567 § 3 w zw. z art. 684 K.p.c., art. 378 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 w zw. z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 K.p.c., art. 391 w zw. z art. 516 i z art. 328 K.p.c., art. 106 i ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może

być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Podał, że skarga jest oczywiście zasadna, ponieważ w toku postępowania apelacyjnego i podejmowanych czynności decyzyjnych związanych z wydaniem zaskarżonego orzeczenia nie została zrealizowana zarówno funkcja rozpoznawcza, jak i kontrolna sądu. Argument o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wspiera, w ocenie skarżącego, również doniosła wymowa argumentacji skargi, w której skarżący przywołuje zignorowane przez Sąd drugiej instancji dowody podające w wątpliwość stanowisko wyrażone w kwestionowanym orzeczeniu oraz zupełnie dowolne pominięcie wydzwiku tych dowodów.

5. Dla skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci

naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2018 r., I CSK 725/17, niepubl.). Nie może budzić wątpliwości kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2019 r., IV CSK 412/18, niepubl.). Nie wystarcza oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, jeżeli nie spowodowało ono wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/05, niepubl.).

6. Skarżący nie sprostął powyższym wymaganiom. Skarga kasacyjna, w ramach wykazania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie zawiera argumentów wyjaśniających, dlaczego zdaniem skarżącego doszło do kwalifikowanego, widocznego bez głębszej analizy, naruszenia konkretnych przepisów prawa. Samo subiektywne, niepoparte szerszą argumentacją, przekonanie wnioskodawcy, że zaskarżone postanowienie jest nietrafne, ponieważ Sąd Okręgowy nie zrealizował funkcji rozpoznawczej i kontrolnej, jest niewystarczające dla przyjęcia oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Uszło również uwagi skarżącego, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego

na wadliwość wyroku lub postanowienia sądu drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

jw